

korte mededelingen

Bijeenkomst Werkgroep Vogels van de Internationale Raad voor Archeozoölogie

De werkgroep vogels van de International Council for Archaeozoology organiseert van 12 tot 15 september 2001 zijn vierde bijeenkomst. Deze conferentie zal zijn gericht op alle aspecten van overblijfselen van vogels in de archeologie.

Onderwerpen die aan de orde zullen komen, zijn onder andere de exploitatie van wilde en gedomesticeerde vogels, veranderingen in de verspreiding van vogels in de prehistorische periode, problemen met identificatie, overblijfselen van skeletten en de uitbeelding van vogels in de klassieke kunst.

De werkgroep roept auteurs op artikelen in te sturen. De teksten moeten worden ingestuurd voor 30 juni 2001. Voor meer informatie en voor inschrijven voor deelname aan de conferentie kunt u terecht op het internet.

Het adres is <<http://www.isez.pan.krakow.pl>>. Voor meer informatie kunt u ook schrijven naar Zbigniew M. Bochenski, Institute of Systematics and Evolution of Animals, Polish Academy of Sciences, Slawkowska 17, 31-016 Kraków, Poland. Telefoon (secretariaat): +48-12-422 19 01, fax: +48 12 422 42 94. E-mail: <bochenski@isez.pan.krakow.pl>

Toerist beschermt het bos van de Oeros

Kleinschalig en natuurgericht toerisme in de directe omgeving van natuurparken betreft de lokale bevolking actief bij het behoud van de natuurlijke verscheidenheid. Het Europees Centrum voor Eco Agro Toerisme (ECEAT) speelt met het aanbieden van 'groene' accommodaties bij natuurparken in op een groeiende behoefte aan een formule die verantwoord beheer koppelt aan toerisme. Door ecologisch toerisme te stimuleren, steunt ECEAT de lokale bevolking en de park-beheerders.

Jan Marchewicz

Verscholen in de laaglandbossen van Białowieża ligt de kleine boerderij van Malgorzata en Jan Marchewicz. De drie hectares waarop ze hun biologische gewassen verbouwen, grenzen aan één van de laatste oerbossen van Europa. Het Białowieża Nationaal Park ligt in het uiterste oosten van Polen, tegen de grens met Wit-Rusland (Belarus, red.) en is letterlijk ongerept. Altijd groene naaldbomen en breed uitwaaierende loofbomen groeien er door elkaar zoals de natuur hun zaden heeft verspreid. In Białowieża leven de laatste wilde Buffels van Europa, de Wisenten. Maar in de 10.502 hectare van het nationaal park leven ook Wolven, Lynxen, Kraanvogels, Oehoes en de voor ons zo zeldzame Zwarte Ooievaar.

Jan Marchewicz is behalve boer, ook boswachter. Iedere dag ervaart hij de schoonheid, maar ook de kwetsbaarheid van het evenwicht in de biotoop. Op deze drassige, laaggelegen grond groeien veel verschillende bomen- en planten-

soorten kriskras door elkaar. In de gevarieerde vegetatie vinden uiteenlopende diersoorten een leef-omgeving. De familie Marchewicz kiest daarom voor een traditionele manier van landbouw. Net als de overweldigende omgeving toont hun boerderij een gevarieerde flora en fauna. Kunstmest, monocultuur of grote landbouwmachines laat het boerengezin niet toe. Hun bedrijf harmonieert met de omgeving, in plaats van de natuur te willen onderwerpen.

Het ecosysteem van het machtige oerbos kent maar één vijand: de mens. De Poolse regering heeft dat ingezien en beschermt het park al sinds 1932. Toch wordt de ongecultiveerde natuur niet helemaal met rust gelaten. De Polen die in deze afgelegen streek wonen, zijn arm. Het grote bos biedt veel rijkdommen. Boeren uit de omgeving gaan stropen. Om de zoveel tijd zijn er plannen om bomen te kappen, industrieën te beginnen of voorzieningen aan te leggen voor grootschalig toerisme.

Malgorzata en Jan Marchewicz hebben een beter idee. Zij verwelkomen 's zomers vakantiegangers die in alle rust van het natuurschoon willen genieten, op hun boerderij. In het woonhuis hebben ze drie eenvoudige tweepersoonskamers ingericht, op het erf is plaats voor vijf tenten of caravans. De gasten van het boerengezin maken fiets- en wandeltochten of Jan neemt ze mee voor een ritje op de boerenkar, die ook nog altijd in zijn bedrijf als transportmiddel fungeert. Nog zo'n tien andere boerengezinnen en kleinschalige, milieuvriendelijke accommodaties in de omgeving van Białowieża herbergen Nederlandse vakantiegangers die de rust van het platteland opzoeken. Door kamers en kampeerplaatsen te verhuren, verdienen de boeren wat bij. Bovendien zijn ze nauw betrokken bij het behoud van de natuurlijke verscheidenheid in hun omgeving.

In de vakantieidsen van ECEAT zijn dit jaar tal van nieuwe adressen te vinden in de directe omgeving van natuurparken. Naast accommodaties in de omgeving van het Białowieża Nationaal Park in Polen, heeft ECEAT ook logeeradresses gevonden bij het Natuurpark Babia Góra, bij het drielandpunt Polen - Tsjechië - Slowakije en bij Sumava, het Boheemse Woud in Tsjechië.

De lokale bevolking rond de parken is geholpen met de inkomsten die het ecotoerisme genereert. De accommodaties die ECEAT opneemt in zijn vakantieidsen, zijn geselecteerd op milieusparend beheer. Met natuur- en milieu-educatie op de locaties en in de gidsen met vakantie-adressen, wil het centrum voor duurzaam toerisme de kwaliteit van de milieuvriendelijke accommodaties verder vergroten.

De vakanties bij traditioneel werkende boeren en kleine herbergen bieden het voordeel dat een persoonlijk contact ontstaat met de gastfamilies. Deze accommodatieverschaffers willen niets liever dan de prachtige omgeving waarin ze leven in stand houden. De toeristen die ze ontvangen, geven hun zelfs een economisch belang het te beschermen.

ECEAT maakt de komst van toerisme een hulpmiddel in de zorg voor natuurbehoud, in plaats van de gebruikelijke verwoestende werking die toerisme al zo vaak heeft gehad op de natuurlijke omgeving.

Het kruidige Zubrowka-gras, het lievelingskostje van de Wisent, groeit welig rond de boerderij van de familie Marchewicz. Door het behoud van de kleinschaligheid zal de wilde Buffel nog regelmatig komen snoepen van zijn geliefde grassoort. De ecotoerist kan luierend langs de rand van het bos genieten van het gras waarmee een Poolse drankstoker zijn wodka aromatiseert, maar het blijft oppassen geblazen voor de vlaaien die de Oerossen achterlieten.

ECEAT, Postbus 10899, 1001 EW Amsterdam, tel. (020) 668 10 30, fax (020) 463 05 94, e-mail: <eceat@antenna.nl>, <http://www.pz.nl/eceat>.

Vogelwerkgroep Midden Overijssel

Op 17 januari 2001 heeft de oprichting plaatsgevonden van de Vogelwerkgroep Midden Overijssel.

Deze vogelwerkgroep heeft als doelstelling onder andere:

- het verzamelen en vastleggen van gegevens betreffende het voorkomen van de in het wild levende vogels in haar werkgebied;
- het bestuderen van vogels;
- het inventariseren van vogels;
- het beschermen van vogels en hun leefmilieu.

De werkgroep rekent het gebied tussen Ommen, Wierden, Markelo en Raalte als zijn werkgebied. Het is een onafhankelijke en zelfstandige vereniging en zij streeft ernaar om goede contacten aan te knopen met andere vogelwerkgroepen en landelijke organisaties op het gebied van vogelonderzoek en vogelbescherming.

Komende activiteiten zijn onder andere het uitvoeren van broedvogelinventarisaties voor Staatsbosbeheer, het op aanvraag houden van enkele vogelcursus, het houden van een cursus 'vogels van stad en land' bij het educatief centrum in Nijverdal.

Het bestuur van deze nieuwe vereniging bestaat uit de volgende vier personen:

Arie Langendoen, voorzitter (Markelo), Eef Janssen, secretaris (Nijverdal), Petra Fransen, penningmeester (Wierden) en Roel Janssen, public relations-activiteiten (Nijverdal).

INITIATIEF VOGELWERKGROEP HELMOND

Natuur in stad houden met kastjes

De Vogelwerkgroep Helmond bevestigde zaterdag 13 mei 2000 aan de gevels van 22 woningen op Oostende en Noordende huiszwaluwnestkastjes. In plaats van de uit modder en leem vervaardigde eigen bouwsels probeert de vogelwerkgroep de koloniebroeder te lokken met speciaal voor hen ontworpen betonnen duonestjes die de vrijwilligers aan de gevel, niet ver van het natuurlijke nest, bevestigden.

'Omdat we de overlast voor de bewoners zoveel mogelijk willen beperken, hangen we onder de nesten nog een uitwerpselenplankje om de vogelpoep op te vangen,' vertelt Jan van der Rijt van de Helmondse vogelwerkgroep. Ieder jaar na het broedseizoen wil de werkgroep de nesten op be-

woning controleren en de plankjes schoonmaken. Bij de sloop, een jaar geleden, van de LTS en MTS aan de Keizerin Marialaan gingen de 55 nestplaatsen van de grootste Brabantse kolonie Huiszwaluwen verloren. Om deze trekvogel toch voor Helmond te behouden besloten woningstichting Woonpartners, IVN (Instituut voor Natuur- en Milieu-educatie), WNF (Wereld Natuur Fonds), Bewoners en het Natuur- en Milieucentrum de handen ineen te slaan. Van de eerder in de buurt aangebrachte dertig nestkastjes aan de gevel van de Vrije School, het Jan Visser Museum en de Toermalijnschool waren zeven nesten op de Toermalijnschool door de Huiszwaluw in gebruik genomen.

Volgens de vogelwerkgroep zou het wenselijk zijn als bij nieuwbouw mensen rekening houden met de vogels zoals de Huismus, de Gierzwaluw of de Huiszwaluw. 'Het is een kleine moeite en je houdt op die manier wel de natuur in de stad. Daarbij zijn Huiszwaluwen ideaal als insectenbestrijders, omdat ze hun gebroed hiermee grootbrengen,' legt Van der Rijt uit. Voor de bedreigde stadsvogeltjes zijn water, modder en insecten noodzakelijk. Een overstek aan het huis op het oosten of het noorden met uitspringende aanhechtingsplaatsen voor het nest is voor een Huiszwaluw al voldoende.

Coördinator Ton Dortmans, Sjef Remmenlaan 32, 5706 DB Helmond, (0492) 52 43 76.

Jaarlijkse conferentie Internationale Wader Study Group 2001 in het Lauwersmeergebied

Tussen 30 augustus en 2 september 2001 wordt de jaarlijkse conferentie van de Internationale Wader Study Group georganiseerd in het Lauwersmeergebied door de Wadvogelwerkgroep Fryske Feriening foar Fjildbiology. Op de eerste dag van de conferentie wordt een workshop gehouden met als thema 'Ecology and conservation of farmland waders during nonbreeding'. Op zaterdagochtend zal de jaarvergadering van de Wader Study Group worden gehouden en tevens is er de gebruikelijke variatie aan lezingen over steltlopers en hun internationale trek- en leefgewoontes. Op zaterdagmiddag zullen de Lauwersmeer en delen van de vastelandskusten van de Waddenzee worden bezocht. De zondag wordt geheel besteed aan een serie lezingen gericht op natte gebieden, steltlopers en de wereldwijde bescherming van die natte gebieden.

De bijeenkomst wordt gehouden in het 'Kollumeroord' en zowel leden als niet-leden van de Wader Study Group en de Fryske Feriening foar Fjildbiology zijn welkom. Belangstellenden hebben tot 1 augustus de tijd om bijdragen in de vorm van lezingen of posters aan te melden. Opgave voor deelname graag voor 1 juli. Tijdige opgave is gewenst in verband met de maximale capaciteit. De congreskosten voor een periode van 3 dagen variëren tussen 250 en 500 gulden afhankelijk van de gewenste accommodatie.

Inlichtingen en opgaven bij: Meinte Engelman, Bentis- maheerd 39, 9736 EC Groningen. Tel. (050) 542 11 58. Fax: (050) 549 10 10.

E-mail: <m.engelman@compa.net>. Of bij: Johan Taal, Nieuwgebildijk 71, 9078 PS Oude Bildt. Tel: (0518) 42 15 47. Fax: (0518) 42 10 88.